Turrapport

Bornholm

Forsommertur i dagene 4. juni – 8. juni

2015

Forord

Dette års stortur var henlagt til Danmark og til den del af Danmark, der er meget anderledes end den øvrige del, nemlig Bornholm, øen, af de lokale kaldet for Solskinsøen, et navn den i enhver henseende levede op til under vore 5 dage på øen.

Men ikke alene solen, også oplevelserne var gode. Vor base under opholdet på øen, Hotel Gudhjem, var et dejligt sted med god betjening og bespisning. Vi så masser af fugle og planter, såvel almindelige som mere sjældne. Den geologiske oplevelse var lagt i hænderne på geolog Jørgen Butzbach. Og i de ca. 4 timer, vi var sammen med ham, fortalte og underholdt han os klart og forståeligt om øens oprindelse.

Vor bus blev betjent af Søren Wilmann, og vi drager gerne på tur igen med ham som chauffør. Behagelig kørsel og mange små indlæg om steder, vi passerede. Vi kan glæde os over, at 34 deltagere fik glæde af de gode oplevelser og samtidig takke dem alle for god ro og orden på turen.

Turen blev således en i enhver henseende en strålende oplevelse. I det efterfølgende lidt mere om det vi så og hørte. Og forhåbentlig vil de viste fotos også bringe minder frem fra en veloverstået tur.

Tak for turen og god læsning.

Turledelsen

Karen Margrethe Ebba Jørgen

Også en tak til turledelsen samt Jon og Klaus for en veltilrettelagt tur skal lyde herfra.

Kenneth

Indholdsfortegnelse

Deltagerliste …….. Side 3

Dagbøger…….. Side 4

Artslister…… Side 11

Planteliste…… Side 18

Forsidefoto, taget af Jonna: Den efterhånden berømte bornholmer-sule.

Deltagerliste

Annie Andersen
Neel Bacher
Kis og Otto Knaack
Inge Jensen
Carl Axel Henrichsen
Birthe og Einar Bacher
Jonna Nielsen
Aage Jensen
Karen Margrethe Høeg (turleder)
Lise Mejer
Janne Gygli
Randi Hansen
Annelise Paysen og Leif Knudsen
Karen-Grete Yttesen og Per Hermansen
Kenneth Darborg
Anni og **Jørgen** Lindby (turleder)
Ebba og Ralf Larsen (turleder)
Rigmor Sandberg
Nadia Sandberg
Merete Jensen
Ole Kjuel
Marka Darborg
Svend-Erik Balle
Alice Homøe
Grethe og **Klau**s Homøe (turleder)
Bodil og **Jon** Feilberg (turleder)
Søren Willman (chauffør)

Foto: Jørgen

DAGBØGER

I det følgende har nogle af deltagerne skrevet om, hvordan de har oplevet de forskellige dage. Det er altså ikke et referat af, hvad vi har hørt eller set de enkelte dage, men mere en personlig beretning. Vi har alle oplevet turen på forskellig måde. Her er nogle eksempler.

Torsdag den 4. juni

34 deltagere - plus chaufføren Søren fra ES-bus - havde sat hinanden stævne denne morgen kl. lidt i 8 ved Ølby Station i det fineste solskinsvejr. Det havde ellers været halvdårligt vejr med gråvejr, kun lidt sol og med byger indimellem i hele ugen forinden. Men i de 5 dage, turen varede, fik vi ikke en dråbe regn. Hvor heldig har man lov at være?

Det første, vi fik at vide, var, at færgen fra Ystad ikke sejlede kl. 12.30, men først kl. 13.50, fordi den sejlede langsomt og ikke med normal hurtig fart, som den luftpudefærge, den ellers er - vistnok grundet en eller anden fejl på færgen. Det gav os god tid til et stop i Skåne lige efter broen, god tid til næsten 1 times ophold ved Svaneholm Slot - som ligger halvvejs mellem broen og Ystad - og god tid til en byvandring i Ystad, før færgen sejlede.

Svaneholm slot er et pragtfuld renæssanceslot fra 1530, idyllisk beliggende ved en mindre sø, Svaneholmssjön, som et lille antal deltagere satte sig som mål at spadsere rundt om. Der var fuld gang i sangfuglene, bl.a. hørtes rødstjert, broget fluesnapper og træløber foruden de ganske almindelige allesteds-nærværende fugle. Der sås rørhøg over søen, og både her og kort forinden var fra bussen iagttaget et lille antal røde glenter. Der blev også botaniseret lidt, og de første planter blev samlet ind til den næste morgens planteparade.

Færgen sejlede endda først 5 - 10 min. over kl. 14 og ankom først omkring kl. 16 til Rønne, Solskinsøens "hovedstad", hvilket kun lige gav os tid til køre til Hotel Gudhjem, beliggende på en stejl bakke, at installere os på de forskellige værelser og pakke ud, inden vi gik ind til den velsmagende buffet, som vi hver aften - undtagen lørdag aften - skulle nyde godt af i de kommende dage. Resten af turen blev en stor succes - som man siger: Godt begyndt er halv fuldendt.

Kenneth

Fredag den 5. juni

Tidlig morgen viste Jonna begejstret et foto af en sule, billedet var taget ved Christiansøfærgen tidligt om morgenen. Efter morgenmaden kl. 7.30, var der som sædvanlig på vores ture planteparade, og præcis kl. 9.00 skulle vi være ved bussen.

Gudhjems smalle og stejle veje gjorde, at Søren måtte insistere på, at vi alle skulle være ved bussen præcist, så ikke hele trafikken blev stoppet.

Vi startede i Bastemosen, der var ikke mange fugle at se, men vi så dog rørhøg og lærkefalk og hørte rørsanger og rørspurv. Udsigten var meget smuk, det naturskønne blev ikke ringere, da vi gik langs en træbro over sumpet område, hvor vi hørte grøn frø og latterfrø. Vejret var med os, og humøret højt. Der blev også observeret vandnymfer – andre gik en tur rundt ved søen og så snoge og en enkelt nattergal.

Nu hvor vi var i området, syntes vi lige, vi skulle bruge ½ time på at se bisonokserne fra Chr. den X vej - det lykkedes nu ikke, en løber fortalte, at de havde kalve nu og derfor ikke viste sig. Det nærmeste vi kom, var spor. Nogle så en råbuk, andre gik ad en sti og så et dådyr med kalv, der var en del diskussion, om det kunne være en sika, men denne er ikke på Bornholm og desuden meget sky. Der er ikke ræve på Bornholm, så harer var der mange af på markerne – og nogle gange også vildkaniner.

Derefter gik turen til Ølene - her så vi traner, ellers ikke så meget fugleliv. Vi indtog frokosten her, vejret var fantastisk og området smukt.

Efter frokosten gik turen til Udkæret syd for Almindingen og her var der større gevinst, hvad fugleliv angik. Der var skeænder, svaleklire - der var stor diskussion om det var en tinksmed eller svaleklire - et billede taget af Jon afgjorde sagen, det var en svaleklire. Vi så også lille præstekrave, gravænder og meget mere.

Efter Udkæret kørte vi i smukt vejr til Bølshavn - hvor der på Østsiden var en eng med masser af orkideer, bl.a. Tyndakset Gøgeurt, Kødfarvet Gøgeurt og Ægbladet Fliglæbe, desuden Melet Kodriver, Kantbælg, Vibefedt og mange flere. Vi så også Strand-Storkenæb, Svalerod og Pyrenæisk Storkenæb. Det var et meget smukt område med klipper og bevoksninger og den smukkeste udsigt over vandet. Der blev råhygget, nogle satte sig på en bænk og nød solen – og måtte bagefter så sande, at det stykke eng længst væk, var det, der måske var mest spændende. Jon fik så arrangeret, at vi kom derhen senere om mandagen, for det skulle vi ikke gå glip af.

Dagen sluttede ved Østerlars Kirke, hvor Karen Margrethe fortalte om rundkirker - og specielt Østerlars, der blev bygget i 1160, og som er Danmarks største rundkirke. Hun fortalte om kalkmalerierne på midtpillen: Jesu fødsel og liv samt dommedag. Og jeg skal da også love for at det så uhyggeligt ud med den dommedag…

Vi ankom til hotellet kl. ca. 17 tidsnok til at nyde *happy hour* på hotellet, vi nød en øl eller hvidvin i den meget hyggelige gård, hvor der stadig var sol. Joh, det skal også være socialt i Natur Øst, sådan en rolig hyggestund i solen med et koldt glas øl, sammen med mennesker, man sætter pris på, det er nu ikke at foragte.

Efter aftensmaden gennemgik Klaus fuglelisten. Vi var nogle stykker, der gik en aftentur til Gråmyr, en lille sø bag ved Gudhjem. Lige før vi nåede den, var der et par vandhuller med latterfrø og grønne frø, og vi så også Tyndakset Gøgeurt. Vi passerede et udsigtspunkt, Bokul, med en flot udsigt og den smukkeste solnedgang over Gudhjem. Fantastisk afslutning på en dejlig og oplevelsesrig dag.

Ebba

Gudhjem **Foto: Jørgen**

Lørdag den 6. juni

Lørdagen var afsat til et besøg på øgruppen Ertholmene, i daglig tale kaldet Christiansø. Det er Danmarks østligste punkt og består foruden af de to beboede øer Christiansø og Frederiksø af fuglereservatet Græsholmen samt et par andre klippeskær. Da båden først sejlede kl. 10, havde Jon rigtig god tid til sin planteparade, og det var sikkert meget godt, for han havde samlet rigtig mange planter sammen den foregående dag. 3 store runde borde fyldte de. Alligevel blev han efter tre kvarter bedt om at speede lidt op, for vi skulle også nå at gå ned til færgen, købe billetter og gå om bord.

Færgen sejlede på slaget 10, mens et sangkor sendte os af sted med gode klassiske danske sange. Vi stak straks en kurs længere mod øst, så vi i lang tid kunne se øgruppen på bagbords side. Først da vi nærmede os, tog færgen direkte kurs mod Christiansø - nu kunne vi rigtig mærke bølgerne - det var nok dem, kaptajnen havde villet undgå i starten. Allerede da vi nærmede os, så vi de første alkefugle, der som små torpedoer havde meget mere fart på end båden.

Vel ankommet til vort mål kl. 11 tog vi straks kurs mod Kongens Have, hvor vi forvejen havde aftalt et møde med en ringmærker. Det blev ikke Peter Lyngs himself, men en af hans assistenter, Rune Bisp, der fremviste en gulbug, der kort forinden var gået i et af spejlnettene og fortalte lidt om ringmærkning og feltstationens arbejde i almindelighed.

Fordi færgen skulle sejle tilbage til Gudhjem allerede kl. 14, følte vi, vi havde lidt småtravlt, sagde derfor farvel til Rune og påbegyndte en rundvandring på Christiansø, hvorfra vi så en del lomvier/alke ligge på havet. Men selvfølgelig også de allestedsnærværende storm- og sølvmåger samt ederfugle. Vi hørte en del havesangere og tornsangere, en enkelt jernspurv og et par gulbuge, men desværre ikke den lundsanger, der ifølge Rune var set og hørt flere gange om formiddagen før vor ankomst til øen.

Efter en rekordkort frokostpause gik turen nu til Frederiksø, hvorfra vi havde en glimrende udsigt til Græsholmen med dens mange alkefugle, ca. 4 gange så mange lomvier som alke, samt en masse støjende måger. Dertil en enkelt havlit, måske syg, og en del af de flere hundrede gråsæler, som i de senere år har holdt til ved et klippeskær, Tat, lidt nord for Græsholmen. Det er ellers en forholdsvis sjælden sæl i de danske farvande, men i Østersøen har den bredt sig. Vi kunne godt have brugt lidt mere tid på Frederiksø, men da turistbåden som nævnt afgik kl. 14, var vi nødt til at skynde os lidt. Tilbage ved havnen kunne vi på nært hold iagttage den enlige sule, der lå og hvilede sig på kajen.
Rygtet ville vide, at den i de sidste 3 år havde fløjet på ruten Bornholm - Christiansø, akkurat som færgen sejlede.

På plantesiden hæftede vi os især ved den statelige Havrerod, men der var meget andet, som Jon godt nok ikke måtte plukke, da planterne er fredede på Ertholmene.

Vi fik derfor en længere frieftermiddag, og det var måske meget godt, for efter aftensmaden var planlagt en aftentur, eller rettere to. Hold 1 opholdt sig ved Spellinge Mose, hvor de bl.a. havde nattergal, skovsanger og påfugl! Men også en bestand af Tjærenelliker imponerede. Hold 2 blev kørt til Bastemosen og nød aftenstemningen med 3 rørhøge i opvisning.

Vi var hjemme kl. 21.45 med mange gode oplevelser i bagagen.

Kenneth

Søndag den 7. juni

Efter et dejligt morgenmåltid kørte bussen mod nord ad kystvejen mod Allinge. Vejret var halvskyet, en del vind, men ingen udsigt til regn. I Allinge var man allerede begyndt at forberede Folkemødet, som skulle finde sted den kommende weekend. Store hvide telte var sat op, og de spærrede vejen for os, men vores chauffør, Søren, havde sine forbindelser i orden. Vi legede ”*follow me*” med en lille sort personbil og fandt vej op til Sandvig. Vi skulle parkere ved campingpladsen, der ligger op til Hammerknuden. Små veje førte derned, og på et tidspunkt måtte vi bede en mand om at flytte sin bil fra, hvad han øjensynligt betragtede som sin private p-plads på vejen.

Vi vandrede op på den østlige side af Hammerknuden i sol og læ og med smuk udsigt ned over kysten. Ved fyret, Bornholms nordligste punkt, kikkede vi ekstra efter fugle, før vi vandrede videre langs nordkysten et lille stykke, hvorpå vi drejede op over ”Knuden” mellem smukke blomstrende gyveler og tilbage til bussen.

Igen buskørsel med problemer. Jørgen stod af og hjalp Søren med at se bagud. Alligevel fik vi en lille bule på bussens bageste sidedør. Ærgerligt selvfølgelig! Efter en kort tur var vi på den store p-plads ved Opalsøen. Her spiste vi vores medbragte madpakke, før vi gik langs, op, ned, rundt om dette meget smukke stenbrud med det smaragdgrønne vand. Mange lyttede efter ”*pleased to meet you*”, den lille karmindompaps sang, og der var mange, der fik den fornøjelse. Oppe på klippen var der også mågereder med store unger. Nogle af os endte nede ved Hammersøen, som lå ganske tæt på Opalsøen. Her nød vi de sidste minutter og fik en slurk kaffe inden afgang.

Næste mål var Slotslyngen lidt syd for Hammershus, som vi måtte nøjes med at se fra vejen. Slotslyngen er ikke et turiststed, så derfor var der ingen parkeringspladser til denne lokalitet. Vi måtte droppe den og fortsatte til Vang Havn. Her kunne man vælge at følge vejen langs kysten mod syd – i strid blæst - og dreje op gennem en slugt og op til et stedbrud, hvor der efter sigende skulle befinde sig en vandrefalk. 3-4 af vore medlemmer var så heldige at få et glimt af den. Andre gik efter den hyggelige café på havnen, Her kunne man få rabarbertærte, den bedste af slagsen, og dejlig varm stempelkaffe. Mange nåede både stenbrud og kaffe.

På hjemvejen stoppede bussen først ved Døndalen. Vi gik mod Danmarks højeste vandfald gennem den dejligste løvskov med solen skinnende ned gennem løvet ned på skovbunden, hvor Ramsløgene huserede totalt. De duftede, og mange fik smagt ramsløgblomster for første gang. Vandfaldet var der skam også, men nu er vi jo nogle, ikke så få, der har været i Island og se vandfald, så vi var nok lidt vanskelige at dupere lige her!

Sidste stop denne eftermiddag var Helligdomsklipperne. De er jo flotte, mange havde energi til at gå helt ned til Den sorte Gryde, andre stoppede på

halvvejen og nød den smukke udsigt, atter andre gik ud på de nærliggende udsigtspunkter. Flot var det!

Hjemkomst, en times pause, hvori en del af gruppen nåede hotellets *happy hour* med en drink og hygge i gården med dejlig sol inden omklædning til aftenens arrangement.

Bussen kørte, som altid, præcist, denne gang med næsen vendt mod Svaneke. Svaneke Bryghus stod denne aften for aftensmaden med tilhørende drikkevarer efter eget valg. Sweet Mary er en skøn øl, skulle jeg hilse at sige! Maden var nu heller ikke så tosset, røget torsk til forret og oksecuvette til hovedret med dejligt tilbehør til begge dele. Nogle udvidede middagen med en dessert – det var vi jo vant til at få hjemme i Gudhjem, andre nøjedes med kaffe. Stemningen var en kende mere lystig end vanligt, også på hjemturen i bussen.

Mon ikke, der var en del, der kunne gå træt i seng denne aften?

Karen Margrethe

Mandag den 8. juni - hjemrejsedag

Vi tog afsked med solopgang over Østersøen, Hotel Gudhjem, den rugende måge på kvisten, *happy hour* i gården, dejlig mad til morgen, frokost og aften.

Vi kørte derefter til Rønne, hvor vi tog Jørgen Butzbach, geolog, forfatter og gymnasielærer med i bussen. Han førte os igennem Bornholms geologiske historie fra 1700 mil. år og op til nutiden.

Han viste os: Ekkodalen, der er en af Bornholms mange sprækkedale.

Endvidere Klintebakken ved Åkirkeby, der viser 560 mil. år gammel havbund med aflejringer af bølger, ”prutter” og forstenede organismer. Her ses forkastningen mellem grundfjeld, der består af gnejs, granit, diabas og sedimentet, der primært består af kalk/sandsten.

På turen dertil forklarede han, hvordan man i landskabet kunne se, når man bevægede sig fra den ene forkastning til den anden ved at registrere højdeforskellene.

Dernæst viste han os Læså - også i nærheden af Åkirkeby, der viser aflejringer af vulkansk aske fra ca. 500 mil. år tilbage. Et meget smukt sted.

Så var vi også sultne. Vi kørte til Vigehavn, en lille havn for småbåde i Svaneke, her indtog vi den lækre medbragte madpakke, mens vi nød udsigten, og nogle benyttede det arkitekttegnede toilet.

Efter frokosten besøgte vi strandengen syd for Bølshavn, som ikke alle havde nået tidligere. Her var Melet Kodriver og flere slags Gøgeurter/Orkideer. Efter flere våde sokker og mudrede sko fortsatte vi til Rønne.

Her fik vi mulighed for at se den gamle bydel og kirken. Kirken blev renoveret indvendig i 1983, og i 1990 erstattede man det gamle billede i altertavlen med et nyt af Sven Havsteen-Mikkelsen. Udvendigt var kirken nykalket 2012-14.

På færgen hjem nød vi 3 frikadeller, flødekartofler, salat samt lidt drikkeligt. Sejlturen forløb fint uden ”buler” på vandet. Vi var hjemme ved Ølby St. kl. 19.45 efter at have kørt 478 km fra Ølby St. den 4. juni og til vi nåede grænsen på broen den 8. juni. Afstandene på Bornholm er ikke store.

Vejret var hele dagen med os: Sol - ind imellem lidt skyet – lidt køligt med jævn vind.

Således som jeg oplevede den 8. juni 2015.

Annie

Geologiforedrag ved Jørgen Butzbach **Foto: Jonna**

FUGLE

Særlige/bemærkelsværdige arter er fremhævet.

Art	Lokalitet	Kommentar
Skarv		Få
Sule	Christiansø	Sulen er stationær på havnen ved en elkasse til sejlbåde. Sulen blev også set fouragere ved Gudhjem Havn.
Fiskehejre	Udkæret	Få
Knopsvane	Bastemose	Med dununger.
Grågås		Almindelig
Canadagås	Udkæret	Få med gæslinger
Gravand	Udkæret	Flere
Knarand	Udkæret	Én
Krikand	Udkæret	Flere
Gråand		Almindelig
Skeand	Udkæret	Flere
Troldand	Bastemose	Få
Ederfugl		Meget almindelig
Toppet skallesluger	Bølshavn, Hammerknuden	Flere
Havlit	Frederiksø	Én
Rød glente	Ølene	To
Rørhøg	Bastemose, Ølene, Spellinge Mose, Opalsøen, Klintebakken	Flere
Havørn	Bastemose	Én
Musvåge	Almindingen, Ølene, Udkæret, Opalsøen, Klintebakken	Få
Tårnfalk	Klintebakken	Én
Lærkefalk	Bastemose	3 - 4
Vandrefalk	Vang Granitbrud	Et par på yngleplads
Agerhøne		1 - 2
Fasan		Få hørt
Vandrikse	Bastemose	Én hørt
Blishøne		Nogle
Trane	Almindingen, Ølene, Udkæret, Landevejen Gudhjem/Rønne (Ved Gyldengårdsvej)	Flere
Strandskade		Få
Lille præstekrave	Udkæret	Én
Vibe	Udkæret	Flere
Svaleklire	Udkæret	To
Mudderklire	Udkæret	Én

Hættemåge		Almindelig
Stormmåge	Bølshavn	Meget almindelig. Flere rugende.
Sildemåge	Opalsøen	Én
Sølvmåge		Meget almindelig
Svartbag	Gudhjem Havn	Få
Lomvie	Christiansø, Græsholmen	Mange
Alk	Christiansø, Græsholmen	Mange, men færre
Tamdue	Rønne Havn	Brevduer (?) efterfølgende færgen Ystad/Rønne.
Huldue	Hammerknuden, Opalsøen, Vang Granitbrud	Få (4)
Ringdue		Almindelig
Tyrkerdue	Klintebakken	Få hørt
Gøg	Bastemose, Spellinge Mose, Hammerknuden	Få set og hørt
Mursejler	Hammerknuden	Få
Stor flagspætte	Bastemose	Få
Sanglærke	Kildebakken	Karakterfugl.
Digesvale	Opalsøen, Vang Granitbrud	Flere
Landsvale	Hammerknuden	Få
Bysvale	Gudhjem	Almindelig
Gul vipstjert	Hammerknuden	Én hørt
Hvid vipstjert	Bastemose, Hammerknuden, Opalsøen	Få
Gærdesmutte		Flere (hørt)
Jernspurv	Christiansø	Én hørt
Rødhals	Døndalen	Få hørt
Nattergal	Spellinge Mose, Klintebakken, Læså	Bornholm kaldes nattergalenes ø, men hørtes kun disse steder!
Rødstjert	Ølene	Få hørt
Solsort		Få
Sangdrossel	Bastemose, Døndalen	Flere hørt.
Rørsanger	Bastemose	Én hørt
Gulbug	Spellinge Mose, Hammerknuden, Christiansø	Få hørt, en set ved net
Gærdesanger	Hammerknuden, Bølshavn	Få
Tornsanger		Karakterfugl og findes overalt.
Havesanger	Bastemose, Klintebakken	Enkelte hørt
Munk	Bastemose, Spellinge Mose, Hammerknuden	Meget almindelig (især hørt)
Skovsanger	Almindingen, Spellinge Mose	Få hørt
Gransanger		Få hørt
Løvsanger	Bastemose, Spellinge Mose, Hammerknuden	Få hørt
Fuglekonge	Ølene	Hørt én gang
Lille fluesnapper	Ølene	Hørt én gang
Blåmejse		Få
Musvit		Få

Skovskade	Bastemose	Få
Husskade		Få
Allike	Opalsøen	Flere
Råge		Få
Gråkrage		Almindelig
Ravn	Ølene, Klintebakken	Få
Stær	Spellinge Mose	Få
Gråspurv	Bølshavn, Klintebakken, Læså	Almindelig
Skovspurv		Få
Bogfinke	Bl.a. Hammerknuden	Almindelig
Grønirisk		Almindelig
Stillits		Få
Grønsisken	Hammerknuden	Én set
Tornirisk	Hammerknuden, Gudhjem	Få
Lille korsnæb	Hammerknuden	Én set og hørt
Karmindompap	Opalsøen	To hørt
Gulspurv	Hammerknuden	Få
Rørspurv	Bastemose	Én hørt
Påfugl	Spellinge Mose	Fangenskabsfugl.

PATTEDYR, PADDER, KRYBDYR og SOMMERFUGLE

Art	**Lokalitet**	**Kommentar**
Rådyr	Almindingen	
Dådyr m. kalv	Almindingen	Først fejlbestemt til sika
Vildkanin		
Hare		
Gråsæl	Tat	Mange
Grøn frø		
Latterfrø	Gråmyr, Bastemose	
Stålorm	Spellinge mose	
Snog	Bastemose	
Aurora		
Citronsommerfugl		
Okkergul randøje		
Admiral		
Lille ildfugl		
Perlemorsommerfugl		

Klaus

Stormmåge med unger **Foto: Aage**

Vildkanin **Foto: Jonna**

Gråsæler på Tat – og en alk **Foto: Jonna**

Lomvier - Christiansø **Foto: Jonna**

Jonnas insektliste Bornholm og Skåne:

Sommerfugle:

Lille ildfugl	
Vejrandøje	meget almindelig på Bornholm
Okkergul randøje	

Fluer:

Stor ramsløgsvirreflue	
Parthelophilus frutetorum	sumpsvirreflue fra ellesump Sverige
Guldsmede og vandnymfer:	alle fra Ellesumpen Svaneholms Slotspark

Sverige:

Grøn smaragdlibel	
Flagermusvandnymfe	
Rødøjet vandnymfe	
Rød vandnymfe	

Hvepse og bier mm:

Cimbex connatus	fra ellesump Sverige tilknyttet til elletræer

Edderkopper:

Zebraedderkop	
Broget Springedderkop	

Biller:

Blank lindebuk	fra Bastemose
Tyklårssolbille, han	fra Klintebakken

Leifs suppleringsliste:

Uldhale	Bølshavn
Kuglebænkebider (er et krebsdyr)	Hammerknuden
Alm. oldenborre	Gudhjem
Humlevoksmøl	Gudhjem
Alm. gødningsflue	Udkær/Gulhave

Alm. oldenborre **Foto: Leif**

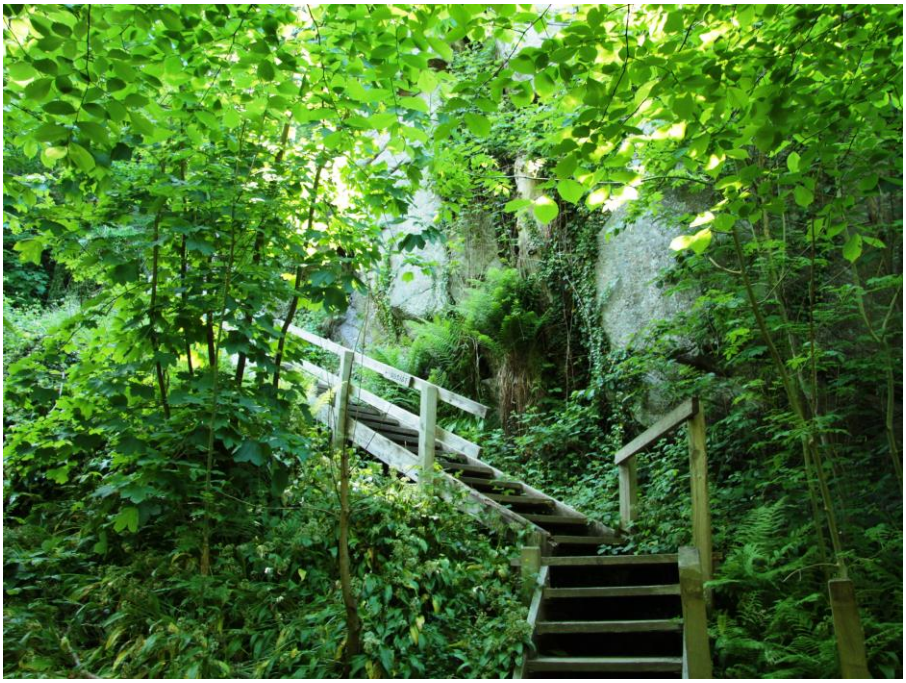

Ved Døndalen **Foto: Jonna**

Dansk navn	Internationalt navn	Lokalitet
Almindelig Pengeurt	*Thlaspi arvense*	Almindingen
Skov-Padderok	***Equisetum sylvaticum***	Almindingen
Bukkeblad	*Menyanthes trifoliata*	Bastemose
Fin Kæruld	***Eriophorum gracile***	Bastemose
Frøbid	*Hydrocharis morsus-ranae*	Bastemose
Gul Anemone	*Anemone ranunculoides*	Bastemose
Krebseklo	***Stratiotes aloides***	Bastemose
Krybende Baldrian	*Valeriana sambucifolia* ssp. *procurrens*	Bastemose
Kær-Dueurt	*Epilobium palustre*	Bastemose
Maj-Gøgeurt	***Dactylorhiza majalis* ssp. *majalis***	Bastemose
Skov-Hullæbe	***Epipactis helleborine* var. *helleborine***	Bastemose
Tvebo Baldrian	***Valeriana dioica***	Bastemose
Tyndakset Gøgeurt	**Orchis mascula ssp*. mascula***	Bastemose
Vandrøllike	*Hottonia palustris*	Bastemose
Ægbladet Fliglæbe	*Listera ovata*	Bastemose
Almindelig Skjolddrager	*Scutellaria galericulata*	Bølshavn
Blågrå Siv	*Juncus inflexus*	Bølshavn
Blåmunke	*Jasione montana*	Bølshavn
Bredbladet Kæruld	***Eriophorum latifolium***	Bølshavn
Hjertegræs	*Briza media*	Bølshavn
Kantbælg	*Tetragonolobus maritimus*	Bølshavn
Kattehale	*Lythrum salicaria*	Bølshavn
Klit-Høgeurt	***Pilosella officinarum* ssp. *peleteriana***	Bølshavn
Kødfarvet Gøgeurt	***Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata***	Bølshavn
Melet Kodriver	***Primula farinosa***	Bølshavn
Samel	***Samolus valerandi***	Bølshavn
Sandkryb	*Glaux maritima*	Bølshavn
Strand-Kvan	***Angelica archangelica* ssp. *littoralis***	Bølshavn
Strand-Storkenæb	**Geranium robertianum var. rubricaule**	Bølshavn
Sump-Hullæbe	***Epipactis palustris***	Bølshavn
Vandnavle	*Hydrocotyle vulgaris*	Bølshavn
Vibefedt	***Pinguicula vulgaris***	Bølshavn
Almindelig Katost	*Malva sylvestris* ssp. *sylvestris*	Christiansø
Almindelig Æselfoder	*Onopordum acanthium*	Christiansø
Havrerod	***Tragopogon porrifolius***	Christiansø
Judaspenge	*Lunaria annua*	Christiansø
Læge-Hundetunge	*Cynoglossum officinale*	Christiansø
Persille	*Petroselinum sativum*	Christiansø
River	*Asperugo procumbens*	Christiansø
Rundbladet Katost	*Malva neglecta*	Christiansø
Sankt Hansurt	*Hylotelephium telephium* ssp. *maximum*	Christiansø
Rundfinnet Radeløv	***Asplenium trichomanes* ssp. *Trichomanes***	Døndalen
Takkeklap	***Bunias orientalis***	Gudhjem
Farve-Vajd	***Isatis tinctoria***	Gudhjem
Fingerbøl	***Digitalis purpurea***	Gudhjem
Hjertebladet Gemserod	*Doronicum pardalianches*	Gudhjem
Kristtorn	*Ilex aquifolium*	Gudhjem

Havrerod **Foto: Jon** **Melet Kodriver** **Foto: Leif**

Lundgylden	***Smyrnium perfoliatum***	Gudhjem
Almindelig Bakketidsel	*Carlina vulgaris* ssp. *vulgaris*	Hammeren
Blodrød Storkenæb	*Geranium sanguineum*	Hammeren
Dunet Egebregne	*Phegopteris connectilis*	Hammeren
Hvid-Kløver	*Trifolium repens*	Hammeren
Italiensk Gyvel	*Cytisus scoparius* ssp. *scoparius*	Hammeren
Katteskæg	*Nardus stricta*	Hammeren
Mark-Hindeknæ	*Spergularia rubra*	Hammeren
Skov-Gøgelilje	***Platanthera chlorantha***	Hammeren
Udspærret Dværgbunke	*Aira caryophyllea*	Hammeren
Vand-Pileurt	*Persicaria amphibia*	Hammeren
Blodstillende Bibernelle	*Sanguisorba minor* ssp. *minor*	Helligdommen
Smalbladet Klokke	***Campanula persicifolia***	Helligdommen
Have-Malurt	***Artemisia absinthium***	Klintebjerg
Kejsertræ	***Paulownia***	Listed (i have)
Almindelig Agermåne	*Agrimonia eupatoria*	Spellinge mose
Almindelig Bjørneklo	*Heracleum sphondylium*	Spellinge Mose
Bjerg-Knopurt	*Centaurea phrygia* ssp. *pseudophrygia*	Spellinge Mose
Flipkrave	*Teesdalia nudicaulis*	Spellinge Mose
Stor Konval	*Polygonatum multiflorum*	Spellinge Mose
Tidlig Dværgbunke	*Aira praecox*	Spellinge mose
Gærde-Kørvel	*Anthriscus caucalis*	Svaneholm
Kærmangeløv	*Thelypteris palustris*	Svaneholm
Knoldet Brunrod	*Scrophularia nodosa*	Vang
Djævelsbid	***Succisa pratensis***	Ølene
Hvas Avneknippe	***Cladium mariscus***	Ølene
Ager-Padderok	*Equisetum arvense*	Flere steder

Ager-Snerle	*Convolvulus arvensis*	Flere steder
Ager-Tidsel	*Cirsium arvense*	Flere steder
Ahorn	*Acer pseudoplatanus*	Flere steder
Akselblomstret Star	*Carex remota*	Flere steder
Almindelig Vandranunkel	*Ranunculus aquatilis*	Flere steder
Almindelig Akeleje	*Aquilegia vulgaris*	Flere steder
Almindelig Berberis	*Berberis vulgaris*	Flere steder
Almindelig Bingelurt	*Mercurialis perennis*	Flere steder
Almindelig Brandbæger	*Senecio vulgaris* ssp. *vulgaris*	Flere steder
Almindelig Bukketorn	*Lycium barbarum*	Flere steder
Almindelig Engelsød	*Polypodium vulgare*	Flere steder
Almindelig Firling	*Sagina procumbens*	Flere steder
Almindelig Fredløs	*Lysimachia vulgaris*	Flere steder
Almindelig Gedeblad	*Lonicera periclymenum*	Flere steder
Almindelig Gyldenris	*Solidago virgaurea* ssp. *virgaurea*	Flere steder
Almindelig Hestekastanie	*Aesculus hippocastanum*	Flere steder
Almindelig Hundegræs	*Dactylis glomerata* ssp. *glomerata*	Flere steder
Almindelig Hvene	*Agrostis capillaris*	Flere steder
Almindelig Hvidtjørn	*Crataegus laevigata*	Flere steder
Almindelig Hyld	*Sambucus nigra*	Flere steder
Almindelig Høgeurt	*Hieracium* sect. *Vulgatiformia*	Flere steder
Almindelig Hønsetarm	*Cerastium fontanum* ssp. *vulgare*	Flere steder
Almindelig Kamgræs	*Cynosurus cristatus*	Flere steder
Almindelig Knopurt	*Centaurea jacea*	Flere steder
Almindelig Kohvede	*Melampyrum pratense*	Flere steder
Almindelig Kongepen	*Hypochoeris radicata*	Flere steder
Almindelig Kvik	*Elytrigia repens* ssp. *repens*	Flere steder
Almindelig Kællingetand	*Lotus corniculatus*	Flere steder
Almindelig Løvefod	*Alchemilla vulgaris* coll.	Flere steder
Almindelig Mangeløv	*Dryopteris filix-mas*	Flere steder
Almindelig Mjødurt	*Filipendula ulmaria*	Flere steder
Almindelig Mælkeurt	*Polygala vulgaris*	Flere steder
Almindelig Pimpinelle	*Pimpinella saxifraga* ssp. *saxifraga*	Flere steder
Almindelig Rajgræs	*Lolium perenne*	Flere steder
Almindelig Rapgræs	*Poa trivialis*	Flere steder
Almindelig Røllike	*Achillea millefolium* ssp. *millefolium*	Flere steder
Almindelig Røn	*Sorbus aucuparia* ssp. *aucuparia*	Flere steder
Almindelig Star	*Carex nigra* ssp. *nigra*	Flere steder
Almindelig Stedmoderblomst	*Viola tricolor* ssp. *tricolor*	Flere steder
Almindelig Svinemælk	*Sonchus oleraceus*	Flere steder
Almindelig Syre	*Rumex acetosa* ssp. *acetosa*	Flere steder
Almindelig Tjærenellike	*Viscaria vulgaris* ssp. *vulgaris*	Flere steder
Almindelig Torskemund	*Linaria vulgaris*	Flere steder
Angelik	*Angelica sylvestris*	Flere steder
Ask	*Fraxinus excelsior*	Flere steder
Avnbøg	*Carpinus betulus*	Flere steder
Benved	*Euonymus europaeus*	Flere steder
Bidende Ranunkel	*Ranunculus acris*	Flere steder
Bidende Stenurt	*Sedum acre*	Flere steder

Bittersød Natskygge	*Solanum dulcamara* var. *dulcamara*	Flere steder
Bjerg-Ærenpris	*Veronica montana*	Flere steder
Blære-Star	*Carex vesicaria*	Flere steder
Blød Hejre	*Bromus hordeaceus* ssp. *hordeaceus*	Flere steder
Blød Storkenæb	*Geranium molle*	Flere steder
Blåbær	*Vaccinium myrtillus*	Flere steder
Blågrøn Kogleaks	*Schoenoplectus tabernaemontani*	Flere steder
Blågrøn Star	*Carex flacca*	Flere steder
Blåtop	*Molinia caerulea*	Flere steder
Bredbladet Mangeløv	*Dryopteris dilatata*	Flere steder
Brombær	*Rubus fruticosus* coll.	Flere steder
Burre-Snerre	*Galium aparine*	Flere steder
Butbladet Skræppe	*Rumex obtusifolius* ssp. *obtusifolius*	Flere steder
Bævreasp	*Populus tremula*	Flere steder
Bøg	*Fagus sylvatica*	Flere steder
Bølget Bunke	*Deschampsia flexuosa*	Flere steder
Dag-Pragtstjerne	*Silene dioica*	Flere steder
Dansk Arum	*Arum alpinum* ssp. *danicum*	Flere steder
Draphavre	*Arrhenatherum elatius* ssp. *elatius*	Flere steder
Dun-Birk	*Betula pubescens* ssp. *pubescens*	Flere steder
Dunet Steffensurt	*Circaea lutetiana*	Flere steder
Dværg-Star	*Carex serotina* ssp. *serotina*	Flere steder
Dynd-Padderok	*Equisetum fluviatile*	Flere steder
Døvnælde	*Lamium album*	Flere steder
Enblomstret Flitteraks	*Melica uniflora*	Flere steder
Ene	*Juniperus communis* ssp. *communis*	Flere steder
Eng-Brandbæger	*Senecio jacobaea* ssp. *jacobaea*	Flere steder
Eng-Forglemmigej	*Myosotis scorpioides*	Flere steder
Eng-Gedeskæg	*Tragopogon pratensis* ssp. *pratensis*	Flere steder
Eng-Kabbeleje	*Caltha palustris* ssp. *palustris*	Flere steder
Engkarse	*Cardamine pratensis* ssp. *pratensis*	Flere steder
Eng-Nellikerod	*Geum rivale*	Flere steder
Eng-Rapgræs	*Poa pratensis* ssp. *pratensis*	Flere steder
Engriflet Hvidtjørn	*Crataegus monogyna* ssp. *monogyna*	Flere steder
Eng-Rottehale	*Phleum pratense* ssp. *pratense*	Flere steder
Eng-Rævehale	*Alopecurus pratensis*	Flere steder
Enårig Rapgræs	*Poa annua*	Flere steder
Farve-Reseda	***Reseda luteola***	Flere steder
Feber-Nellikerod	*Geum urbanum*	Flere steder
Femhannet Hønsetarm	*Cerastium semidecandrum*	Flere steder
Fin Kløver	*Trifolium dubium*	Flere steder
Finbladet Mangeløv	*Dryopteris expansa*	Flere steder
Fjeld-Ribs	*Ribes alpinum*	Flere steder
Fjerbregne	*Athyrium filix-femina*	Flere steder
Flerårig Knavel	*Scleranthus perennis*	Flere steder
Fløjlsgræs	*Holcus lanatus*	Flere steder
Foder-Kulsukker	*Symphytum uplandicum*	Flere steder
Foder-Vikke	*Vicia sativa*	Flere steder
Forskelligfarvet Forglemmigej	*Myosotis discolor* ssp. *discolor*	Flere steder

Fugle-Kirsebær	*Prunus avium* var. *avium*	Flere steder
Følfod	*Tussilago farfara*	Flere steder
Glat Dueurt	*Epilobium montanum*	Flere steder
Glat Hunde-Rose	*Rosa canina* ssp. *canina*	Flere steder
Glat Ærenpris	*Veronica serpyllifolia* ssp. *serpyllifolia*	Flere steder
Gold Hejre	*Bromus sterilis*	Flere steder
Grå-Bynke	*Artemisia vulgaris* var. *vulgaris*	Flere steder
Grå-Pil	*Salix cinerea* ssp. *cinerea*	Flere steder
Gul Fladbælg	*Lathyrus pratensis*	Flere steder
Gul Iris	*Iris pseudacorus*	Flere steder
Gul Kløver	*Trifolium campestre*	Flere steder
Gul Reseda	*Reseda lutea*	Flere steder
Gul Snerre	*Galium verum* ssp. *verum*	Flere steder
Gul Åkande	*Nuphar lutea*	Flere steder
Guldnælde	*Lamiastrum galeobdolon* ssp. *argentatum*	Flere steder
Gærde-Vikke	*Vicia sepium* var. *sepium*	Flere steder
Gåsemad	*Arabidopsis thaliana*	Flere steder
Hare-Kløver	*Trifolium arvense*	Flere steder
Hassel	*Corylus avellana*	Flere steder
Have-Ribs	*Ribes rubrum*	Flere steder
Hedelyng	*Calluna vulgaris*	Flere steder
Hejrenæb	*Erodium cicutarium*	Flere steder
Hindbær	*Rubus idaeus*	Flere steder
Hirse-Star	*Carex panicea*	Flere steder
Hjortetrøst	*Eupatorium cannabinum*	Flere steder
Horse-Tidsel	*Cirsium vulgare* ssp. *vulgare*	Flere steder
Hulkravet Kodriver	*Primula veris*	Flere steder
Hulsvøb	*Chaerophyllum temulum*	Flere steder
Humle	*Humulus lupulus*	Flere steder

Tyndakset Gøgeurt Foto: Leif

Planteparade Foto: Jørgen

Humle-Sneglebælg	*Medicago lupulina*	Flere steder
Hunde-Viol	*Viola canina* ssp. *canina*	Flere steder
Hvid Anemone	*Anemone nemorosa*	Flere steder
Hvid Okseøje	*Leucanthemum vulgare*	Flere steder
Hvid Stenurt	*Sedum album*	Flere steder
Hyldebladet Baldrian	*Valeriana sambucifolia* ssp. *sambucifolia*	Flere steder
Hyrdetaske	*Capsella bursa-pastoris*	Flere steder
Høj Nellikerod	*Geum rivale x urbanum*	Flere steder
Håret Frytle	*Luzula pilosa*	Flere steder
Håret Høgeurt	*Pilosella officinarum* ssp. *pilosella*	Flere steder
Klippe-Skræppe	*Rumex bryhnii*	Flere steder
Kløftet Storkenæb	*Geranium dissectum*	Flere steder
Knop-Siv	*Juncus conglomeratus*	Flere steder
Knæbøjet Rævehale	*Alopecurus geniculatus*	Flere steder
Kommen	*Carum carvi*	Flere steder
Korbær	*Rubus caesius*	Flere steder
Kornblomst	*Centaurea cyanus*	Flere steder
Kornet Stenbræk	*Saxifraga granulata*	Flere steder
Korn-Valmue	*Papaver rhoeas*	Flere steder
Korsknap	*Glechoma hederacea*	Flere steder
Kost-Fuglemælk	*Ornithogalum umbellatum*	Flere steder
Kragefod	*Comarum palustre*	Flere steder
Krat-Fladbælg	*Lathyrus linifolius*	Flere steder
Krat-Viol	*Viola riviniana*	Flere steder
Kruset Skræppe	*Rumex crispus*	Flere steder
Krybende Pil	*Salix repens* ssp. *repens*	Flere steder
Kryb-Hvene	*Agrostis stolonifera* var. *stolonifera*	Flere steder
Kær-Padderok	*Equisetum palustre*	Flere steder
Kær-Ranunkel	*Ranunculus flammula*	Flere steder
Kær-Star	*Carex acutiformis*	Flere steder
Kær-Tidsel	*Cirsium palustre*	Flere steder
Lancet-Vejbred	*Plantago lanceolata*	Flere steder
Lav Ranunkel	*Ranunculus repens*	Flere steder
Lav Skorsoner	*Scorzonera humilis*	Flere steder
Liljekonval	*Convallaria majalis*	Flere steder
Lugtløs Kamille	*Tripleurospermum perforata*	Flere steder
Lund-Rapgræs	*Poa nemoralis*	Flere steder
Lyse-Siv	*Juncus effusus*	Flere steder
Læge-Kokleare	*Cochlearia officinalis* ssp. *officinalis*	Flere steder
Læge-Kulsukker	*Symphytum officinale*	Flere steder
Læge-Ærenpris	*Veronica officinalis*	Flere steder
Løgkarse	*Alliaria petiolata*	Flere steder
Lådden Dueurt	*Epilobium hirsutum*	Flere steder
Manna-Sødgræs	*Glyceria fluitans*	Flere steder
Mark-Bynke	*Artemisia campestris* ssp. *campestris*	Flere steder
Mark-Forglemmigej	*Myosotis arvensis*	Flere steder
Mark-Krageklo	*Ononis spinosa* ssp. *maritima*	Flere steder
Mirabel	*Prunus cerasifera*	Flere steder
Mose-Bunke	*Deschampsia cespitosa* ssp. *cespitosa*	Flere steder

Muse-Vikke	*Vicia cracca*	Flere steder
Mælkebøtte	*Taraxacum officinale*	Flere steder
Navr	*Acer campestre*	Flere steder
Nikkende Limurt	*Silene nutans* var. *nutans*	Flere steder
Nyrebladet Ranunkel	*Ranunculus auricomus*	Flere steder
Næb-Star	*Carex rostrata*	Flere steder
Nøkkerose	*Nymphaea alba* var. *alba*	Flere steder
Park-Lind	*Tilia vulgaris*	Flere steder
Pille-Star	*Carex pilulifera*	Flere steder
Prikbladet Perikon	*Hypericum perforatum*	Flere steder
Pyrenæisk Storkenæb	*Geranium pyrenaicum*	Flere steder
Rams-Løg	*Allium ursinum*	Flere steder
Rank Vejsennep	*Sisymbrium officinale* var. *officinale*	Flere steder
Rejnfan	*Tanacetum vulgare*	Flere steder
Revling	*Empetrum nigrum* ssp. *nigrum*	Flere steder
Ru Kulsukker	*Symphytum asperum*	Flere steder
Ru Svinemælk	*Sonchus asper* ssp. *asper*	Flere steder
Rynket Rose	*Rosa rugosa*	Flere steder
Rød Dværgmispel	*Cotoneaster scandinavicus*	Flere steder
Rød Hestehov	*Petasites hybridus*	Flere steder
Rød Svingel	*Festuca rubra* ssp. *rubra*	Flere steder
Rød Tvetand	*Lamium purpureum*	Flere steder
Rød-El	*Alnus glutinosa* ssp. *glutinosa*	Flere steder
Rødknæ	*Rumex acetosella*	Flere steder
Sand-Løg	*Allium vineale* var. *vineale*	Flere steder
Sand-Star	*Carex arenaria*	Flere steder
Selje-Pil	*Salix caprea var. caprea*	Flere steder
Selje-Røn	*Sorbus intermedia*	Flere steder
Skovarve	*Moehringia trinervia*	Flere steder
Skov-Elm	*Ulmus glabra ssp. glabra*	Flere steder
Skov-Forglemmigej	*Myosotis sylvatica var. sylvatica*	Flere steder
Skov-Fyr	*Pinus silvestris*	Flere steder
Skov-Jordbær	*Fragaria vesca*	Flere steder
Skov-Løg	*Allium scorodoprasum*	Flere steder
Skovmærke	*Galium odoratum*	Flere steder
Skov-Skræppe	*Rumex sanguineus*	Flere steder
Skovsyre	*Oxalis acetosella*	Flere steder
Skvalderkål	*Aegopodium podagraria*	Flere steder
Slangehoved	*Echium vulgare*	Flere steder
Slåen	*Prunus spinosa*	Flere steder
Smalbladet Kæruld	*Eriophorum angustifolium* ssp. *angustifolium*	Flere steder
Smalbladet Timian	*Thymus serpyllum* ssp. *serpyllum*	Flere steder
Smalbladet Vikke	*Vicia sativa* ssp. *angustifolia*	Flere steder
Solbær	*Ribes nigrum*	Flere steder
Spids-Løn	*Acer platanoides*	Flere steder
Stikkelsbær	*Ribes uva-crispa*	Flere steder
Stilk-Eg	*Quercus robur*	Flere steder
Stinkende Storkenæb	*Geranium robertianum* var. *robertianum*	Flere steder
Stor Fladstjerne	*Stellaria holostea*	Flere steder

Stor Knopurt	*Centaurea scabiosa*	Flere steder
Stor Nælde	*Urtica dioica* ssp. *dioica*	Flere steder
Strand-Engelskgræs	*Armeria maritima* ssp. *maritima*	Flere steder
Strand-Kamille	*Tripleurospermum maritima* ssp. *maritima*	Flere steder
Strand-Kogleaks	*Bolboschoenus maritimus*	Flere steder
Strand-Malurt	*Seriphidium maritimum*	Flere steder
Strand-Trehage	*Triglochin maritima*	Flere steder
Stribet Kløver	*Trifolium striatum*	Flere steder
Svalerod	*Vincetoxicum hirundinaria*	Flere steder
Svaleurt	*Chelidonium majus* var. *majus*	Flere steder
Sværtevæld	*Lycopus europaeus*	Flere steder
Svømmende Vandaks	*Potamogeton natans*	Flere steder
Syren	*Syringa vulgaris*	Flere steder
Sæbeurt	*Saponaria officinalis*	Flere steder
Tadder-Vikke	*Vicia tetrasperma*	Flere steder
Tagrør	*Phragmites australis*	Flere steder
Tigger-Ranunkel	*Ranunculus sceleratus*	Flere steder
Tofrøet Vikke	*Vicia hirsuta*	Flere steder
Top-Star	*Carex paniculata*	Flere steder
Toradet Star	*Carex disticha*	Flere steder
Tormentil	Potentilla erecta	Flere steder
Tusindfryd	*Bellis perennis* var. *perennis*	Flere steder
Tveskægget Ærenpris	*Veronica chamaedrys*	Flere steder
Tykbladet Ærenpris	*Veronica beccabunga*	Flere steder
Tyndakset Gøgeurt	*Orchis mascula*	Flere steder
Udspærret Vinterkarse	*Barbarea vulgaris* ssp. *arcuata*	Flere steder
Vedbend	*Hedera helix*	Flere steder
Vedbend-Torskemund	*Cymbalaria muralis*	Flere steder
Vedbend-Ærenpris	*Veronica hederifolia* ssp. *hederifolia*	Flere steder
Vejbred-Skeblad	*Alisma plantago-aquatica*	Flere steder
Vellugtende Gulaks	*Anthoxanthum odoratum* ssp. *odoratum*	Flere steder
Vild Kørvel	*Anthriscus sylvestris*	Flere steder
Vorte-Birk	*Betula pendula*	Flere steder
Vår-Brandbæger	*Senecio vernalis*	Flere steder
Ørnebregne	*Pteridium aquilinum* ssp. *aquilinum*	Flere steder

Håret Høgeurt

Foto: Jon

Jon

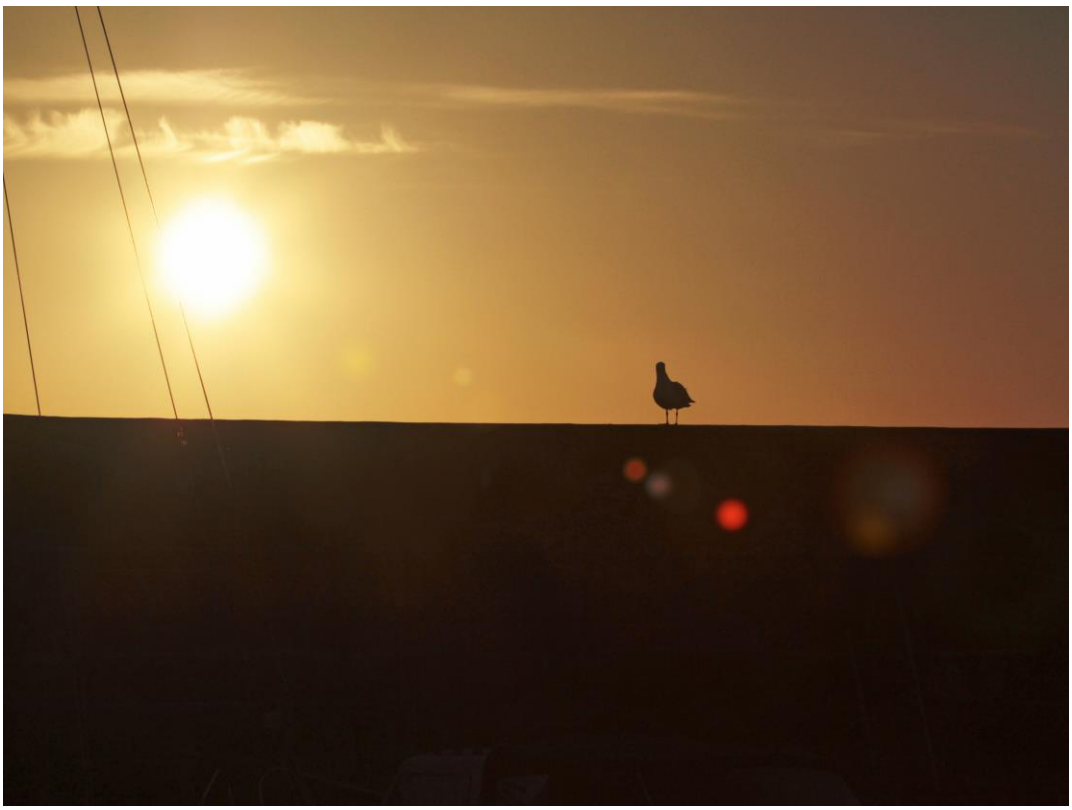

Solnedgang over Gudhjem **Foto: Jonna**